У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5837

РІК LXXVIII. Ч. 79. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 28-го КВІТНЯ 1971 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 28, 1971 No. 79. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 27 квітня 1971

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКА КОМІСІЯ ДЛЯ ЗАКОРДОННИХ справ під керівництвом сенатора В. Фулбрайта висловила невдоволення урядовою політикою закордонної допомоги. Президент Річард Ніксон зі свого боку подав проєкт здійснення певних реформ у тій справі. Згадана Комісія ознайомилася із звітом про американську закордонну допомогу за останні 5 років і прийшла до висновку, що там багато надуживань, бюрократичного підходу й ін. неполадків.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ знову скритикував губернатора Нюйоркського стейту Нелсона Рокефеллера за те, що губернатор не хоче погодитися на нові підвищення податків у Ню Йорку. Ліндзі сказав, що це необхідне, бо звільнення з праці багатьох важливих службовців — через нестачу фондів, може наробити Ню Йоркові ще більшого лиха, ніж додатковий податок.

ГУБЕРНАТОР Н. РОКЕФЕЛЛЕР ПІДТРИМАВ плян розбудови летовища „Стюарт" поблизу Нюбургу, Н. И. для того, щоб він став четвертим великим аеродромом для цього міста. Губернатор звернувся до леґіслятури з проханням виділити 30 мільйонів долярів, щоб закупити біля летовища „Стюарт" 8 000 акрів землі, необхідних для розбудови.

ЧОРНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ ПОСОЛ до республіки Гаїті, де саме поховано провідника Дювальє, Клінтон Накс заявив, що та республіка потребує і заслуговує на більшу увагу й більшу допомогу від ЗСА для розбудови господарства. Для потреб сільського господарства тієї острівної країни К. Накс буде прохати 750 000 долярів допомоги від Уряду ЗСА.

У КОЛЮМБІЇ ЗАКІНЧИЛИСЬ СТУДЕНТСЬКІ НЕСПОКОЇ, що тривали майже два місяці й призвели до закриття п'ятьох університетів у тій невеликій південноамериканській державі. Поліція й військо вживали подекуди сили. Представник поліції в Боготі, столиці Колюмбії, сказав, що всі протиурядові демонстрації відбувалися занадто одночасно, щоб їх можна було вважати дійсно спонтанними, а не кимось організованими.

У СВІТІ

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕМІЛІО КОЛЬОМБО ПЕРЕСТЕРІГ італійців проти тих, які нехтують найбільшим добром нації, яким є свобода, та погрожують заступити теперішній демократичний режим тоталітарним. Пересторога італійського прем'єра, висловлена в його промові на святкуванні у Римі 26-их роковин звільнення Італії від німецької окупації, стосувалася однаково правих нео-фашистів, як комуністів. Комуністи, щоб відвернути увагу суспільства від власних приготувань до революційних підривних дій, повели кампанію проти „загрози" збоку ніби відродженого фашизму.

БРИТІЙСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕДВАРД ГІТ ПЕРЕВОДИТЬ глибокі реформи: обнижує податки, обмежує можливості робітничих страйків, обмежує можливості отримування грошей від „велферу", водночас сприяє приватній ініціятиві та торговельній конкуренції. Але покищо не видно успіхів з отих реформ, бо у Британії зростають безробіття і доріжня.

В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ЗРОСТАЮТЬ настрої, прихильні консервативній Християнсько - демократичній партії. Виявилось це у виборах в автономному „краю" Шлезвіг - Гольштейні в минулу неділю, де християнські демократи дістали 51.1 відс. всіх голосів, на 5.1 відс. більше, як 4 роки тому, а соціял - демократи 41.7 відс., на 2.3 відс. більше в порівнянні з виборами 4 роки тому. Заникла тих головних партій, особливо Християнсько - демократичної, пішла за кошт „вільних демократів" і комуністів: вони не дістали ні одного мандату.

У СОФІЇ У БОЛГАРІЇ ЗАКІНЧИВСЯ 10-ий конґрес болгарської компартії. Тодор Живков, який впродовж 17-ти років був першим секретарем компартії, залишився ним і надалі. 110-членний Центральний Комітет „обрав" майже всіх тих самих 11 членів Політбюра, виконуючи — очевидно — диктат попереднього Політбюра Живкова.

НА МАДЯРЩИНІ ВІДБУЛИСЯ в минулу неділю „вибори" до 352-членного парляменту і міських та сільських рад, в яких треба було обсадити разом 3.016 мандатів. Але тільки 49 парляментарних мандатів мали більше, як по одному, згори від партійного Політбюра визначеного кандидата. Другою новиною тих „виборів" було допущення до них уперше юнаків і дівчат від 18-го року життя.

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ ЧУНҐ ҐІ ПАРК ЗАПЕРЕЧИВ арґумент свого противника в президентських виборах, наче б він, Ґі Парк, хотів до смерти зберегти пост президента. Він заявив на двох великих зібраннях, що він стараєтся третій і останній раз за пост президента, щоби, як військовий фахівець, підготовити південно - корейські сили до 1975 року, коли-то американське військо залишить Південну Корею.

Розпочались Окружні Конференції ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ

Ню Йорк (В. Л-ць). — В суботу 24-го квітня тут у власному приміщенні о год. 11-ій перед полуднем голова ГУ ООЧСУ мґр Іван Винник відкрив першу частину т. зв. Окружних Конференцій ООЧСУ і ОЖ ОЧСУ. Три інші частини відбуватимуться: 1-го травня в Рочестері, 8-го у Філядельфії і 15-го в Чикаго. Конференцією в Ню Йорку, в якій взяли участь 55 представників Відділів обидвох Організацій і представники Головних Управ, вела президія в складі: мґр Іван Винник, мґр Уляна Целевич, Б. Казанівський, Марія Нестерчук і п-ні М. Матійцьо. Конференція застановлялась над плянами праці Організацій, а присутні представники Відділів разом з членами Головних Управ, після основної дискусії, винесли рішення і зайняли становище до всіх важливих справ, включно з церковною. Вечором того ж дня, на окремій вечірці, що її влаштував з приводу Конференції 2-ий Відділ ООЧСУ і Відділ ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку, проф. Іван Вовчук виголосив довшу політичну доповідь на тему: „Вгляд в дійсність". В мистецькій частині виступив бандурист маестро Роман Левицький і заспівав чотири пісні. Проф. Р. Левицького представила присутнім письменниця М. Ласовська. Вечір закінчив подякою господарям і гостям голова І. Винник, а учасники відспівали „Не пора".

У 45-РІЧЧЯ СМЕРТИ ГОЛОВНОГО ОТАМАНА СВ. П. СИМОНА ПЕТЛЮРИ

ЗАКЛИК ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

25-го травня 1926 року на вулиці Расіна в Парижі, Франція, від куль наймита комуністичної Москви загинув св. пам. Симон Петлюра — Голова відродженої Української Держави.

Чим далі віддаляємось ми від великопомних дат проголошення Четвертим Універсалом 22-го січня 1918 року Незалежности Української Народної Республіки і акту злуки всіх Земель в одну Соборну Державу — УНРеспубліку — 22-го січня 1919 року, тим яскравіше вирізняється величня постать Симона Петлюри, як одного серед перших творців нашої державности.

Симон Петлюра належить всій українській нації. Він перейшов до історії як всенаціональний символ ідеї визвольної боротьби Українського Народу за свою державність.

Українське суспільство повинно пам'ятати, що ідеї Симона Петлюри живі й сьогодні на всіх землях поневоленої України, а його заповіт: „В українську державність ми віруємо, в її неминучості ми переконані" — є гаслом для відважних борців в Україні, не зважаючи на жорстокий терор окупанта.

Тих, що борються на рідних землях, навіть у межах т. зв. конституції УССР, за такі істотні права, як вільна преса, вивчання української мови, виконання релігійних потреб і взагалі зберігання української культури — карають в'язницями й кацетами.

Червоний окупант, відчуваючи банкрутство ідеї Леніна про всесвітню революцію, ідеї поневолення всього людства — нищить всякі прояви національного спротиву поневолених Москвою народів, а зокрема українського народу.

Тому в день всенаціональної жалоби, в день відзначення 45-ої річниці трагічної смерти св. пам. Симона Петлюри, Голови Директорії і Головного Отамана Військ і Фльоти Української Народної Республіки, Президія Центрального Комітету **з а к л и к а є** українське суспільство на теренах Америки, Канади і в усьому світі гідно вшанувати Великого Сина України всенародними маніфестаціями, академіями, жалобними сходинами і урочистими панахидами в українських церквах за спокій його душі, вшанувати всією Соборною Громадою, незалежно від політичних переконань чи релігійної приналежности.

Від початку цього року в більших осередках скупчення українців на терені ЗСА утворено громадські комітети для відзначення 45-их роковин смерти Симона Петлюри.

У Великому Ню Йорку й околиці Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій м. Ню Йорку, — Філія УККА і Центральний Комітет Вшанування Пам'яті Симона Петлюри в ЗСА приготовляють величну Академію, що відбудеться в неділю 16-го травня 1971 року о 6-ій год. по полудні, в Вашинґтоні, Ірвінґ Гайскул—Ірвінґ Плаза Схід, ріг 15-ої вулиці (сабвей ІРТ іБМТ до 14 вулиці Схід і Юніон Сквер).

Президія Комітету переконана, що все українське громадянство, а зокрема учасники визвольної боротьби за нашу державність, всі комбатантські організації, а також організації української молоді візьмуть участь в усіх цих урочистостях зі своїми прапорами, як під час панахид, так і на Академії.

Вшановуючи пам'ять Симона Петлюри, кожного року українці складають пожертви на Пам'ятник-Бібліотеку його імени в Парижі, в місті його трагічної смерти. Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі існує завдяки пожертвам українців у вільному світі і виконує дуже важливу місію, інформуючи чужинців про боротьбу українського Народу за свою державність.

Увесь чистий прибуток від Академії призначений на потреби Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі.

Пожертви на Бібліотеку прохаємо пересилати на чекове конто Комітету ч. 4295 — банк „Самопоміч" — 98 Секонд Ев. Ню Йорк, одночасно повідомляючи скарбника чи секретаря Комітету на адресу:

Self Reliance Federal Credit Union, 98 Second Ave., New York, N.Y., 10003.

За Президію Комітету

Генштабу ген.-хор. А. Валійський — голова Комітету. Полк. Дм. Бакум — секретар. Дир. І. М. Крамаренко — голова Контрольної Комісії, Інж. О. Шевченко — скарбник. Ню Йорк, 10 квітня 1971 року

Сл. п. Головний Отаман Симон Петлюра

ЗВЕРНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ

„Справа здобуття української держави — це справа цілої нації української, а не якоїсь кляси її чи партії."

(Симон Петлюра)

Минає вже 45 років з часу трагічної смерти Головного Отамана і Голови Директорії Української Народної Республіки Симона Петлюри, що сталося в Парижі 25-го травня 1926 року. За ці 45 років народилося й виросло нове покоління українського народу; Україна перейшла Голготу другої світової війни; з'явилася нова масова українська еміґрація, що, розкидана по цілому вільному світі, твердо тримає в руках прапор українського національного визволення; з'явилися нові жертви, нові мученики, нові герої; річки української крови пролилися на тому тернистому шляху до визволення.

А проте, образ Симона Петлюри все стоїть перед нашими очима, як образ одної з найбільших постатей нашої новітньої історії. Сумну дату 25 травня 1926 року ми завжди відчуваємо, як дату національної трагедії. І, відзначаючи цю дату, ми повинні усвідомити собі, ким був Симон Петлюра для українського народу, усвідомити його ролю в українських змаганнях за державу, усвідомити це не тільки з пієтизму до померлого, але й тому, що це усвідомлення стає нам дороговказом для нашої дальшої боротьби за здійснення національних ідеалів українського народу.

„В українську державність ми віруємо, в її неминучості ми переконані. Для нас вона є до певної міри живою реальністю, бо ідеї ми носимо в серці, бо її духом і її потребами овіяне наше життя" — так говорив Симон Петлюра вже на еміґрації. І тому ворог заспокоївся щойно тоді, коли підступно пустив у серце Головного Отамана і Голови Директорії УНР сім смертоносних куль.

„Сім хижих куль. Сім стрілів зла
зміряли в дух — влучили в тіло . . ."

Симон Петлюра, як людина, як державний діяч в новітній історії українського народу, в історії ставання українського народу до незалежного життя, став символом ще не завершеної справи, яку довершувати має сучасне покоління українського народу.

Кличемо всі наші складові частини, Українські Центральні Організації і Товариства та їх Відділи, відзначити в цьому році пам'ять трагічно упавшого Головного Отамана.

Хай же для нас заповітом служать слова Симона Петлюри:

„Кров, пролита для цієї величної мети, не засихає. Тепло її все теплим буде в душі нації, все відіграватиме ролю непокоючого, тривожного ферменту, що нагадує про нескінчене й кличе на продовження розпочатого".

УКРАЇНСЬКИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

Відзначать 45-ті роковини смерти Симона Петлюри

Ню Йорк. — Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій в Ню Йорку, Відділ УККА, у співпраці з Комітетом вшанування пам'яти Симона Петлюри в ЗСА, що його очолює ген. штабу ген.-хор. А. Валійський, влаштовує Академію для вшанування пам'яті Головного Отамана Армії УНР і Фльоти Симона Петлюри, в 45-ту річницю його смерти від руки большевицького вбивці Шварцбарта в Парижі. Академія запланована на неділю 16-го травня, о 6-ій вечора, в „Вашинґтон Ірвінґ гайскул" при Ірвінґ Плейс Схід і розі 15-ої вулиці. Чистий дохід з Академії призначено на допомогу Бібліотеці ім. С. Петлюри в Парижі, що недавно переселилась у новий дім. Комітет закликає українців у різних містах відзначити роковини смерти Симона Петлюри академіями, маніфестаціями, жалобними сходинами й панахидами. Програма Академії в Ню Йорку буде оголошена незабаром.

През. Ніксон закликає не втрачати довір'я до економіки й закордонної політики ЗСА і турботи за вбогих

Вашингтон. — Виступаючи у понеділок 26 квітня ц. р. на річному зібранні Торговельної Палати ЗСА, що відбувалося тут з участю 3-000 делеґатів, през. Ніксон звернувся із закликом до присутніх підприємців і купців не втрачати довір'я до господарського розвитку і закордонної політики ЗСА і не відмовлятися від турботи за вбогих. Не зважаючи на наявні сьогодні деякі елементи зневіри а то й розчарування, казав Президент, немає ніяких підстав втрачати довір'я в дальший успішний розвиток З'єднаних Стейтів Америки. У своїй промові през. Ніксон не нав'язував до останніх противоєнних демонстрацій у ЗСА і висловлюваних їх організаторами й учасниками вимог проведення радикальної зміни у в'єтнамській політиці, як також у деяких ділянках внутрішнього життя ЗСА. През. Ніксон, стверджуючи в дальшому своє бажання довести до закінчення воєнних дій у В'єтнамі, виступив водночас із цим категорично проти намагань деяких осіб і кіл у ЗСА звести політику ЗСА на позиції ізоляціонізму, бо це допомогло б комуністам взяти верх в Індокитаї і знівечило б вигляди на тривалий мир. Торкаючися питань господарського розвитку ЗСА, през. Ніксон відкинув рішуче поради тих, які хотіли б узяти цей розвиток під леґіслятивну чи адміністраційну контролю і які проповідують повне обмеження господарської свободи підприємців і працюючих людей. Ці заяви Президента були прийняті присутніми прихильно в супроводі тривалих оплесків.

ЗУСТРІЧ І НАРАДА В СПРАВІ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

У зв'язку із запланованим всенародним вшануванням світлої пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри в 45-ті роковини його смерти, голова Центрального Комітету Вшанування Пам'яті Симона Петлюри генштабу ген. хор. А. Валійський та голова Контрольної Комісії цього Комітету дир. І. М. Крамаренко відвідали минулого тижня головного предсідника УНСоюзу та одночасно президента Світового Конґресу Вільних Українців і екзекутивного віце-президента Конґресового Комітету Америки Йосипа Лисогора в Головній Канцелярії УНСоюзу та відбули з ним довшу нараду. Відповідні заклики в цій справі надруковані в цьому числі. На фото (зліва): генштабу ген. хор. А. Валійський, Йосип Лисогір і дир. І. М. Крамаренко.

Мао Тсе-тунґ радий бачити Ніксона в Пейпінґу — Ладж поручає прийняти Пейпінґ до ОН

Ню Йорк. — Диктатор Комуністичного Китаю Мао Тсе-тунґ заявив лівому американському журналістові Едгарові Снову під час 5-тигодинної розмови у Пейпінґу 18 грудня мин. року, що він радий би бачити Ричарда Ніксона чи то в характері американського президента, чи туриста. Снов списав ту розмову з пам'яті і текст передав Мао Тсе-тунґові до апробати. Той погодився, щоб деякі місця з тієї розмови оприлюднити, не як інтерв'ю, а як переповідження змісту розмови. Звідомлення про це приніс тижневий ілюстрований журнал „Лайф" з датою 30 квітня ц. р. Запитаний у цій справі журналістами пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер потвердив, що Ніксонові відомий зміст статті у „Лайфі" та що він, Ніксон, давно висловлював бажання відвідати Китай. Але Зіґлер відмовився сказати будь-що про актуальність подорожі Ніксона до Пейпінґу.

Другою важливою вісткою з ділянки американсько-китайських відносин є пред'явлення президентові Ніксонові звідомлення про висліди дослідів спеціяльної 50-тичленної Комісії, яку Р. Ніксон покликав був до життя 4 липня мин. року у зв'язку з 25-тиріччям Об'єднаних Націй. Головою тієї Комісії, що мала простудіювати актуальні американсько-китайські проблеми, був Генрі Кебот Ладж, кол. сенатор і кол. амбасадор ЗСА в Об'єднаних Націях, кол. амбасадор в Південному В'єтнамі та Західній Німеччині, тепер представник ЗСА у Ватикані. Генрі Кебот Ладж передав Ніксонові звідомлення, списане на 100 сторінках машинопису. Комісія переслухала кругло 200 свідків із політичного, господарського й культурного світу та прийшла до висновку, що треба поручати прийняття Комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, як шанс поправи міжнародних відносин. Комісія рекомендує прийняти до Об'єднаних Націй всі дійсно існуючі уряди поділених держав, як Німеччини, Кореї і В'єтнаму. Що стосується Китаю, що треба прийняти Комуністичний Китай не на базі концепції „двох Китаїв", а просто, як урядів існуючих двох держав — на суходільній Азії і на Тайвані. Але Комісія рішуче застерігається проти виключення Вільного Китаю з його осідком на Тайвані (Формозі) з Об'єднаних Націй, за ціну допущення туди Комуністичного Китаю. Газети стверджують, що від довгого часу існують закулісові контакти між Вашингтоном і Пейпінґом, головно за посередництвом Румунії та Франції. Запрошення американської пінґ-понґової дружини до Пейпінґу буцім-то прийшло внаслідку довгих розмов румунського віце-прем'єра Ґоґу Радулеску в Пейпінґу з Чу Ен-лаєм в листопаді мин. року та в березні ц. р.

Українські математики взяли участь у Річній Конвенції Математичної Асоціяції

Балтімор. — В суботу 24 квітня ц.р. відбулася тут у Лойола коледжі Річна Конвенція Математичної Асоціяції Америки зі стейтів Вірджінія, Мериленд і Дистрикту Колюмбія, на якій відомий наш математик, проф. д-р Володимир Богун-Чудинів виступив разом із своїм сином Борисом, молодим математиком, і виголосив доповідь про спільні їх досліди у галузі т. зв. дистрибутивних кваси-груп. Цей спільний виступ батька з сином дуже припав до вподоби присутнім американським математикам, хоч він не був фактично першим, бо такі спільні виступи проф. Богуна-Чудинова з його сином Борисом мали вже місце на міжнародних конґресах математиків у Норвеґії, Англії, Австрії, Франції і на річній конференції американських математиків в січні цього року в Атлантик Сіті, Н. Дж., під час якої проф. Богун-Чудинів був і доповідачем і одним із керівників цієї конференції. На останній річній конвенції Математичної Асоціяції в Балтіморі, поруч проф. Богуна-Чудинова і його сина Бориса, активну участь в її сесіях брав також молодий український математик, інструктор Лойола коледжу, мґр Юрко Мацьків.

В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА

У цьому числі „Свободи" надрукована окрема сторінка з матеріялами про поновно засудженого окупаційним совєтським режимом в Україні на довголітню каторгу молодого історика Валентина Мороза. Сторінку надруковано у зв'язку із запланованою на 1-го травня великою демонстрацією, що її влаштовують в Ню Йорку біля Об'єднаних Націй та совєтської місії молодечі організації.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Одностайним фронтом

На оборону жорстоко засудженого українського історика і публіциста Валентина Мороза, здогадного автора широко відомих вже не тільки в Україні, але й в усьому світі есеїв, як „Репортаж із заповідника ім. Берії", „Хроніка опору" і „Серед снігів", виступили солідарно й одностайно українці на рідних землях і в усіх країнах української діяспори поза Україною. Цей факт одностайности і солідарности супроти здійснюваного московським режимом в Україні беззаконня: закритих суців, жорстоких вироків і брутальних репресій — у відношенні до тих, що стають на оборону української мови, культури і гарантованих конституцією прав, тим більше достойний уваги, що в сучасних підневільних умовах в Україні за самі тільки відкриті й легальні виступи — клопотання і протести — карають позбавленням праці, каторжними роботами в таборах суворого режиму, а то довгорічним ув'язненням чи засланням. Одночасно вартий підкреслення факт, що в той час, як українська вільна преса поза межами України подає у своїх хроніках реєстр виступів в обороні Валентина Мороза, організованих на еміграції і в Україні, так само в поширеному „самвидавом" в Україні захалявному „Українському Віснику" поряд із протестами проти засуду В. Мороза, подаваними діячами культури до урядових і судових органів УССР, друкується одночасно хроніка такої ж протестаційної акції, здійснюваної на еміграції.

Запланована студентськими й молодечими організаціями на день 1 травня в Ню Йорку велика маніфестація в обороні Валентина Мороза й усіх інших українських політичних в'язнів в Совєтському Союзі підкреслить впровідчисто цей факт одностайности і солідарности українських патріотичних кіл і на рідних землях і на еміграції. Підкреслення це актуальне й важливе особливо ж сьогодні коли одержано вже повідомлення з України, що Верховний Суд Української за назвою ССР не взяв до уваги клопотань і звернень з вимогами скасувати винесений Івано-Франківським обласним судом жорстокий вирок на Валентина Мороза і затвердив цей засуд, стверджуючи ще раз, що ніякого правосуддя в Україні немає, що суди керуються там у своїх вироках тільки настановами режимно-поліційного КГБ. Тому також треба сподіватися, що до одностайного фронту української молоді у 1-травневій маніфестації приєднається, всецільно й українське громадянство із своїми представництвами й масовою участю членства усіх політичних, суспільних і культурних організацій.

Штучні протести

Звичною щорічною познакою весни у Вашингтоні, не тільки процвітання вишневих дерев, але й — демонстрації. Від ряду років це демонстрації проти В'єтнамської війни, улаштовувані яких є немає професійним завданням десятків для цієї цілі покликаних організацій, що виринали й завмирали, розколювались і об'єднувались під щораз новими назвами. Під фірмою „Крайова коаліція діля задля миру" влаштовано й останню демонстрацію у Вашингтоні, з якої тамошня поліція була дуже вдоволена, бо не було ніяких бешкетів, не було причини вживати супроти демонстрантів сльозного газу, а нечисленні арештування стосувалися тільки таких маловажних провин, як нехтування поставлених поліцією дерев'яних загород. Ентузіясти тієї демонстрації говорили про мільйони її учасників, поліційна статистика ствердила присутність 200.000 осіб, у переважній більшості молоді. Єдиною поважнішою новиною була участь в поході перед Капітолем групи в'єтнамських ветеранів.

Але ця остання велика демонстрація у Вашингтоні, так само, як її подібні в інших великих американських містах, не мала вже тих рис, які надають ваги кожній такій події: спонтанности і суттєвого важливого змісту. Демонстранти вимагають закінчення В'єтнамської війни, про яку сам Ричард Ніксон заявив, що вона „закінчується". Єдина розбіжність між становищем Президента і демонстрантів є те, що демонстранти повторюють докладно вимоги, що їх ставить комуністична делегація на Паризькій конференції в справі В'єтнаму. Власне це вказує найпевніше на комуністичну руку за кулісами всіх отих анонімових і криптонімових організацій.

Державні, міські й поліційні чинники у Вашингтоні добре вчинили, дозволивши демонстрацію, включно з користуванням різними парками на таборування. Нема ніякої шкоди для країни від таких „весняних прогулянок" до столиці держави, як їх здебільша окреслюють самі демонстранти, що їдуть туди задля „фану". В'єтнамську війну, яка не була і не є „фаном", а є трагедією, закінчує Ричард Ніксон, а не опозиційні проти нього демонстранти.

В. Ткач

ЩО ДАВ XXIV З'ЇЗД КПСС?

Коли йдеться про різні подробиці, так би мовити нюанси, совєтської політики, то, очевидно, над ними наполегливо працювали. Ясна річ, не сам з'їзд, і навіть не ЦК КПСС, але всемогутнє Політбюро, ухвали якого лише з більшим чи меншим „ентузіязмом" приймають і ЦК і з'їзд партії. Але якщо йдеться про якісь глибші, тим більше сенсаційні зміни в совєтській політиці, то їх не сталося. Настільки, що результати з'їзду мало цікавлять світову opінію на Заході, а преса західнього світу, після досить скупих коментарів, дуже швидко перестала писати на тему з'їзду Комуністичної Партії СССР.

Цікаво відмітити, що передбачення відносно висліду з'їзду коментаторів західньої преси — не виключаючи й тих, що були висловлені автором цих рядків у статті в „Свободі" п. н. „XXIV з'їзд КПСС" цілковито справдилися. Це, тому, що був він, так би мовити, підсумком совєтської політики останніх років і нічого надзвичайного в перспективі майбутнього не дав і дати — через залежність совєтського проводу від внутрішніх та зовнішніх обставин — не міг.

Як передбачалося, з'їзд підтвердив зміцнення позицій Брежнєва, але не відбулося „погрому" його справжніх чи уявних супротивників, зокрема не усунуто від влади Косигіна. Так само з'їзд багато уваги присвятив справі покращання матеріальних умов життя широких мас населення й необхідности підвищення продуктивности індустрії, що служить потребам консументів, але підкреслювання необхідности утримати на попереднім рівні також важкої індустрії, що служить в першу чергу мілітарним потребам, зменшує вагу прийнятих зобов'язань в першій ділянці і зводить їх до декляративного характеру. Деякі західні коментатори підкреслюють той факт, що комуністичний провід не буде в стані додержати своїх обіцянок за браком засобів для „інвестицій на виробництво товарів першої потреби".

Нічого особливо нового не дав з'їзд і в ділянці зовнішньої совєтської політики. Резолюції солідарности з В'єтнамом і арабськими країнами, напади на „американський імперіялізм", сполучені з кінцевими заявами про дальшу політику „коекзистенції" й бажання домовлення, такі ж напади на червоний Китай впарі з висловленими бажаннями дійти з ним до згоди, — все це належить до „рутинних", а не якихось нових політичних потягнень. Погроза вбік Західньої Німеччини, щоб вона не затягала справи ратифікації договорів з Москвою і Варшавою, свідчить хіба про спробу заманіфестувати свої сили...

Проте, дещо під час перебігу з'їзду все ж таки свідчить про нервовий настрій в СССР і про затасну тривогу його провідників. Так, наприклад, в ділянці внутрішньої політики заарканжовано обережні „критичні" виступи деяких промовців — особливо щодо центрального господарського планування. Понісався тут і „наш" Шелест, який скаржився на упослідження промисловости в Донбасі. Хоч дехто із західніх коментаторів слушно зауважує, що подібні виступи мали регіональний характер і не означали оборони національних інтересів окремих совєтських республік, вже самий факт допущення критичних голосів досить знаменний. З одного боку він свідчить про намагання московського центру показати, що от, мовляв, і на з'їзді не допускається критика. З другого — ці виступи вказують на те, що в цілому СССР і в його окремих республіках відбуваються ферменти, які знайшли своє, хоч і дуже обережне, виявлення у згаданих критичних виступах.

Щодо зовнішньої політики, то тут про справлення неприємности в о л о д арям Кремлю подбали представники деяких чужоземних комуністичних партій, які наполягали на засаді незалежности окремих комуністичних партій і на суверенності „соціялістичних країн", а також не схвалювали антикитайських акцентів у виступі Брежнєва. Може тому, виступаючи після Брежнєва совєтський міністер закордонних справ Громико подбав про з л а г і дження тверджень свого зверхника.

Безпосередньо після з'їзду сталися деякі події, які ніякою мірою не можуть змінщити вичуту на з'їзді нервозність комуністичних „босів" в СССР. У Польщі, не вщухає активність робітництва, яке недвозначно дає зрозуміти, що не дасть засмолити себе обіцянками, а очікує справжніх реформ і справжньої зміни загальної ситуації. Велику активність виявляє після з'їзду югославський президент Тіто, який вказує на зовнішні загрози для своєї країни і закликає до чуйности та повсякчасної готовости до оборони — хіба не проти „капіталістичного" світу, з яким він все тісніше співпрацює. І, так найголовніше, що дратує Москву, це так і очевидний пінг - понговий спорт, якого майстрами є китайці... В деяких часописах появилися на додаток ще й вістки про те, нібито Китай „насправді, похвалює невигнуту поставу Ізраїлю — то так супроти арабів, як супроти їх потужного протектора, СССР...

Виникає питання: чи совєтська розвідка не проникала заздалегідь дещо про „спортову політику" в Пейпінгу і чи в Москві не передбачали на перед критичної постави румунських, італійських та інших комуністів? Цим би й пояснювався прихований нервозний настрій аранжерів московського з'їзду, — настрій, який виявився, розуміється, лише в нюансах і на марґінесі. А щодо несподіваного „войовничого тону" през. Тіта, то його безумовне „підбадьорення" пінг - понгові змагання з Пейпінгу...

Майбутнє покаже, чи Захід зуміє використати зарисовану нову ситуацію, яка вперше по багатьох літах починає обертатися проти Москви та її незмінних агресивно - імперіялістичних плянів.

Любов Коленська

ДВА ПЕРШІ ТРАВНЯ

Помолимось за тих,
що у розлуці
Помруть, відірвані
від рідних хат,
Помолимось за тих,
що у розлуці
Вночі гризуть
залізні штаби грат.
За тих, кого веде
на страту кат.
Над ними, Господи,
в небесній тверді
Простри свої долоні
милосердя!

Юрій Клен

Першого травня пройдуть великі паради на Червоній площі в Москві. Перед трибунами, вкритими багровим сукном і квітами, промарширують шереги війська, ряди летунів, танкістів, студентів, старших громадян і молоді; колони танків і ракет. Оркестри п р и г раватимуть життєрадісні марші, над головами повіватимуть прапори й льозунги з безліччю написів, а посеред них — найбільший: „П р о летарі всіх країн, єднайтеся!" Маршуватимуть люди, вигукуючи клички, а дехто оглядатиметься ніяково, чи й тут, під час цих святкувань, щепнувши на вухо, не скажуть йому відійти набік, бо він — „неблагонадьожний"... Тому всі всміхатимуться широко й радісно, як підучили на мітингах. І, вишколені очі зоритимуть за кожним скоплихом душі підсовєтських громадян, щоб не прорвався крик спротиву, щоб, замість високо вгору нести прапори, не потоптали вони їх, не кинули у зневазі на землю.

Того дня по всіх містечках і містах — у Києві, Львові, Харкові — йтиме послушна, безвільна, трагічно втомлена душа народу. А своїх „доживотніх в'язнів", хоча здавалося б — вільних, забавлятиме Партія повітряними бальонами, гармошками, морозивом і „пірожними". „Жить стало лучше, жить стало веселєй!"... Салют тобі, доблесна Червона Армія, салют, Комуністична Партіє, за звільнення пролетарів з капіталістичного ярма, салют тобі за щасливе, безтурботне життя, включно з... концтаборами у далеких снігах!

І тут, в Ню Йорку, того самого дня першого травня, перед будинком Об'єднаних Націй маршуватимуть студенти, організації й громадяни Вільного Світу—в протести проти ув'язнення Валентина Мороза. С л о в а спротиву Валентина Мороза не пролунали безслідно. Його особа, особи Чорновола, Симоненка та інших надхнули безчисленні ряди української молоді й воскресили до національного життя. І чого не змогли доконати батьки, клички організацій довели ті, що під найбільшим терором підвели відважно чола і, випроставши спини, кинули Москві виклик, твердо сказали правду. Не дивились вони на те, що перед потужною твердинею уряду, танками й військом — вони безсилі. І тут, в Америці, у нас ще немає сильних підстав, усе ще нібн утопія супроти велетенської сили ворога. Але, щоб створились наші майбутні історичні, мусить існувати живе суспільство й жива мала молодь — вона запорука, що може здвигнути й гранітні брили.

Вулицями Ню Йорку маршуватиме свобідна молодь, із їх грудей лунатиме шире салют Валентинові Морозові й сотням безіменних, мовчазних героїв, які на Україні твердо обстоюють українську правду, а тут дають їм, молодим, віру в національне самозбереження. Вони розпалюють іскру вогню до обновлення й боротьби за поширення й закріплення українського імени.

Замало місць на Олімпійські змагання в Мюнхені

Мюнхен. — З самого Мюнхену й околиць зголосились понад один мільйон осіб, бажаючих мати змогу приглядатись до змагань на XX Світовій Олімпіяді в Мюнхені. Але з Комітету Олімпійських Змагань повідомили, що на Мюнхен з околицями призначено тільки 660 000 місць, і тому відбулася розгривка - льотерія: тільки ті, які мали щастя, дістануть повідомлення, що вони можуть набути карти вступу на Олімпіяду. Далеко не всі були щасливцями, хоча всі посилали ще перед 31 березня офранковану конверту на 30 пфенігів до Бюра, яке провадило льосування. Олімпійські Ігрища в Мюнхені розпочнуться 26 серпня 1972 р. Український Олімпійський Комітет має представництво на Зах. Німеччину, яке може уділити інформацій зацікавленим. Представник — інж. Е. Гарабач у Мюнхені, число телефону: 34-36-23. Закордонні гості зможуть с к ористуватися своєю карткою вступу на Олімпійські Ігрища, якщо вже мають замовлені готелі — місця для спання. Тижневик „Християнський Голос" із Мюнхену інформував в ч. з 21 березня, що друга фаза перепродажу квитків вступу для Мюнхену й околиці має відбутися 17 травня ц. р.: хто послав конверту із своїм прізвищем на адресу Амтліхес Бзеріштен Райзенбюро, Мюнхен, Гавптбангоф і не дістав ніякої вістки після першого льосування — має ще шанс виграти під час другого льосування право набути картку вступу.

Видається, що Мюнхен є занадто малим містом для всіх бажаючих потрапити на XX Світову Олімпіяду.

ДВА КУ-КУ...

Два слова, що однаково р о з починаються: „комунізм" і „Кутузов", теоретично — антиподи, цілковито протилежні поняття. „Комунізм" мав би бути „інтернаціоналізмом", носієм справедливости, миру і т. д., цими поняттями спекулює генеральний секретар, некоронований монарх Л. Брежнєв у Москві. Кутузов — царсько - імперський генерал - фельдмаршал, загарбник не російських земель для Російської імперії.

Та ці два протилежні поняття виявили надзвичайно примирливе співжиття в сучасному „комуністичному" Совєтському Союзі. Щойно закінчили московські „Известия" друкувати довгі тиради Л. Брежнєва про комунізм на 24-му з'їзді КПСС, як ті ж самі „Известия" опублікували в числі з 14 квітня ось таку невинну вісточку:

„Р і д к існий портрет. У Свердловському музеї виставлено мікропортрет великого російського полководця Михаїла Іларіоновича Кутузова". На портреті, хоча він малого розміру, „зображені всі відзнаки" того фельдмаршала.

Михаїл Голєніщєв - Кутузов (1745-1813), родом з Петербургу, капрал, потім ротний і т. д., потім — придушувач польського повстання проти окупаційної Росії, у 1787-91 р. — високопоставлений представник російської окупаційної армії в Україні, де він „охорону російських південно - західніх кордонів по ріку Буг": потім — директор „шляхетського сухопутного корпусу" полководець проти революційних сил Наполеона Бонапарте, диктатор — як сказано в „Большой Совєтськой Энциклопедії" т. 24, „вигідного для Росії договору з Туреччиною"... Ще Сталін, махнувши рукою на таке звані вчення Маркса-Енгельса - Леніна, назвав того царського служаку-імперіяліста „нашим геніальним полководцем". Згадувана „БСЕ" пише про совєтський „орден Кутузова" і відверто подає на стор. 148, що „тільки в совєтській державі військовий геній Кутузова дістав всенародне визнання".

У передовій московської „Правди" з 12 квітня, під заг. „Ленінським курсом до комунізму", сказано:

Треба послідовно добиватись дальшого розквіту всіх соціялістичних націй Совєтського Союзу і їх поступового зближення".

Кутузов — і комунізм...

І тому дійсно важко повірити, що в наш час на світі є ще люди, які вважають себе українцями — і комуністами або їхніми прихильниками, формальними чи не формальними. Висловлюючись услід за Ікером, треба було б сказати про таких, що вони дійсно мають „куку"... в своєму політичному мисленні, в намаганні оправдувати імперіялістичну Москву та її імперію у формі „кутузовського СССР".

Леонід Полтава

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

КОЛИ ПОМЕР ШЕВЧЕНКО?

Не так давно доводилося нам забирати слово відносно плутанини дат народження й смерти Лесі Українки. Стаття Іллі Демиденка „Останній день життя і шлях на Чернечу гору", надрукована в „Свободі", дає привід забрати голос у подібній справі. Цим разом йдеться про дату смерти Шевченка. В першій частині згаданої вище статті („Свобода", ч. 61 з 31 березня 1971 р.) написано:

„Пів на шосту ранком в неділю 26 лютого за старим стилем, 11 березня за новим стилем 1861 року не стало в живих Тараса Григоровича Шевченка".

Згідно з старим стилем Шевченко народився 25 лютого. Коли цю дату перечислити на новий стиль, одержуємо день 9 березня. Тим самим дата смерти 26 лютого — відповідає дню 10 березня. При перечисленні обох дат (народження і смерти) додаємо різницю 12 днів, яка тоді фактично існувала між обома календарями.

В біографіях Шевченка дата смерти поета перечислена на новий стиль — позначена днем 10 березня. Такою в дійсності є і до такої звикло вже українське громадянство. Автор статті „Останній день життя" помилково додав до дати 226 лютого теперішню різницю 13 днів, і таким чином дістав нову дату 11 березня, що не відповідає правді.

М. Л-а

Боффало

САМОПОНИЖЕННЯ

Стаття д-ра А. Рудницького в „Свободі" з 15-го квітня п. з. „Смерть генія", була абстрактом із довжелезної, двосторінкової статті про життьовий шлях і творчі слові композитора Ігоря Стравінського, на сторінках „Ню Йорк Таймсу".

До своєї статті д-р Рудницький додав фразу, що понижує всіх українців, отже і самого автора. Він твердить: „В українському суспільстві, далекому від музики взагалі, а сучасно модерної зокрема, дуже обмеженому в музичному смаку й розумінні і незвичайно консервативному в підході до музики взагалі, ім'я Ігоря Стравінського це, здебільша, порожній звук".

Досьогодні ніхто не переводив серед українців статистики зацікавлення музикою. Всім відомо, що Український Музичний Інститут має доволі студентів, які також наша молодь студіює музику в американських університетах, про що повинен знати А. Рудницький. Генії родяться на кількі століть один. Може і українці видадуть із себе композитора, який перевеРше Стравінського. Час — найкращий учитель!

Роман Голянт

Ню Йорк

I. Городиський

ОБМІНЯЛИСЬ ЄВШАН-ЗІЛЛЯМ...

ЮВІЛЕЙНА ВИСТАВА „ЛІСОВА ПІСНЯ" В СИРАКЮЗАХ, Н. Й.

(Роздумування і висновки)

Народня творчість нашого народу така різнородна своєю формою і багата та чарівна змістом, що вона притягала до себе найвизначніших не тільки наших, але й чужинних етнографів, письменників, поетів, філологів і політиків. Як рослина тягне свої життєдайні соки зі землі, так автори черпають з народньої творчости надхнення і силу для своєї духової творчости. В багатьох випадках більшість їх творів це по-мистецьки перелицьована народня творчість — починаючи від генільного „Слова о полку Ігоревім" (XII ст.), а кінчаючи на найновіших літературних клясиках (Т. Шевченко, І. Франко, М. Коцюбинський, Леся Українка і інші) та мистцях пензля (М. Бутович, Е. Козак, Г. Мазепа і ін.), не згадуючи вже численних авторів в сучасній Україні.

Одним із кращих знавців української народньої творчости була Леся Українка, сторіччя народин якої святкуємо цього року. Виростаючи в гущі рідного народу, вона наслухалася різних оповідань пісень і легенд, була учасником не одних подій з життя народу, і це все глибоко з вірою дитини сприймала в свою душу. Багато її літературних творів це тільки мистецьке перетворення народньої творчости. Наприкінці свого життя (в 1911 році) Леся Українка створила духову перлину, фантастичну драму „Лісову пісню".

Але дні летять, а літа за ними... Час прикривав пилом забуття навіть і найкращі скарби світу. Призабулася для українського загалу і чарівна „Лісова пісня"... Навіть в ювілейному році Поетеси прочитали її твори тільки одиниці.

Ось Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку загостила в неділю 28-го березня до Сиракюз і показала шістьом сотням українців Сиракюзького району (Бінгемтон, Обори, Ютика та Сиракюзи) цю перлину в повній та силі й красі. Яке велике було зацікавлення цією мистецькою виставою свідчить той факт, що не тільки всі квитки були випродані, але навіть і доставлених крісел не вистачило, тож, багато вернулось додому з браку вже й стоячих місць.

Вистава відбулася в розкішній залі американської школи — о год. 4-7 по пол. Не є моїм завданням віхваляти попід небеса всіх акторів, як то звичайно в нас водиться, або геніями називати їх керівництво. Я хочу тільки, як один із 600 глядачів, передати вірно, як я сприйняв і пережив цю величну драму Лесі Українки в сценічному виконанні студійного ансамблю Лідії Крушельницької. А йшов я на виставу, ще раз прочитавши текст і коментарі до „Лісової пісні".

Режисер Лідія Крушельницька провадить всі дії на сцені живо, природно і переконливо. Містичні явища з природи і водночас вже з першої появи персонажів „Того, що греблі рве" (Маруся Гой), „потерчат" і „русалки" (Уляна Ільницька). І хоча декорація сцени так „змодернізована", чи пак стилізована, що більше треба собі її уявляти, саме завдяки тій живій акції по 5-10 хвилинах вистави забувається, що ви в театральній залі. Захоплення розвитком дій занесло вас у далекий, але такий близький Край...

З появою на сцені дядька Лева (Ігор Раковський, згл. Михайло Гаврилюк) та його небожа — молодого Лукаша (Тараса Яремка) сценічний світ поширюється, акція прибирає на силі. Коли ж до водяного і людського світу в дальших сценах вплітається ще й лісовий світ (Лісовик — Асколд Лозинський і Мавка — Наталка Чума) — драма з того моменту аж до кінця розвивається, полоняючи цілковито глядача. Ви тоді вже не в Америці, а в волинсько-поліських лісах, непомітно для себе переноситеся у той водяний і лісовий світ, що чарами опутують світ людський...

Центральною фігурою в усій драмі є таємнича і водночас трагічна лісова царівна Мавка; роля глибоко психологічна, яку з хистом справжньої артистки відіграє студентка Наталка Чума. Русалка, дядько Лев, Лукаш і Мавка — це наче моторі сценічні мотори, що тягнуть вас своєю мистецькою грою щораз глибше в чарівний світ народних повір'їв і легенд нашого талановитого народу. Їм вміло допомагають кроку своєю доброю грою допоміжні й другорядні сценічні особи: „Водяник" — Вол. Артимишин, „Лісовик" — Асколд Лозинський, „мати Лукашева" — Ліда Прокоп, „Килина" — Ліда Голюка й всі інші до „Потерчат" і „З л и д н ів" включно.

Як у доброму хорі не чується поодиноких голосів, тільки один м е л о дійний звук, режисер Лідія Крушельницька наполегливою працею створила справжній по-мистецькі зіграний ансамбль. Глядачеві стає жаль, що вистава добігає свого кінця і знову треба буде вернутись до реального життя.

Про те, що сиракюзька громада була дійсно мило й глибоко перейнята доброю грою молодих артистів і гарною виставою, свідчать між іншими такі факти: правне крило залі заповнила в більшості молодь (7-18 літ), яка з великим зацікавленням слідкувала за діями на сцені від початку до кінця. На залі були також і чужинці, між ними американські вчителька. Одній із них так сподобалась вистава, що вона попросила голову Ювілейного комітету дати їй англійський переклад „Лісової пісні". Не з чемности, але зі щирого переконання з великими признаннями висловлювались і ті, які розуміли українську мову й сценічні події. В загальному — всі були повністю задоволені.

Велику ролю в кожній виставі грає не тільки її постава, але й технічне оформлення сцени, костюми, музичний супровід. Цей останній підготовив і ним проводив д-р Ігор Соневицький відомий музиколог і піяніст своїм тріо: піяно, скрипка і клярнет. Вдоволені костюми створила Слава Герулянд Імпровізовано — стилізоване оформлення сцени дав Волод. Касіян. Реквізит — Марійка Шуст. Хореографію, що відповідає „лісовому царству", створила Ольга Ковальчук-Ляскіна.

Кожна медаля має дві сторони: подібно й всі творіння людини мають не тільки світла, але й тіні... Досвідчена в сценічних виступах п-ні Н., що сиділа побіч мене, завважила, що „дикція слабенько виходить". Ті, що сиділи в задній частині залі, жалілись, що не всіх акторів можна було виразно чути. На перері ові один інженер з мінною фахівця критикував „стилізоване" оформлення сцени: чому, мовляв, не дати ще два подіравлені полотна зі заду сцени, щоб відтворити в уяві глядача ліс?.. На це завважив літературознавець проф. П., що таке оформлення сцени не є з нічим новим, бо тому вже 300 літ наші студії з Могилянської Академії, засвіть лісових куртин, писали на звичайній дошці „ліс", і глядач вже сам мав уявляти собі лісовий краєвид.

Певно, що в наведених вище заввагах є може дещо і правди. Але коли взяти до уваги обставини, в яких наша мистецька праця проходить в еміграційній дійсності, то слава небесам, щире спасибі ідейним керівникам Нюйоркської студії, що дали нам такий милий духовий пир! Честь молодим артистам, що жертвують свій

(Закінчення на стор 6-ій)

Пассейк за Помісність УКЦеркви

Річні Загальні Збори Відділу Товариства за патріярхальний устрій Української Католицької Церкви в Пассейку Н. Дж. відбулися 27 березня 1971 в залі Української Кат. Церкви св. Миколая. Збори відкрив голова Відділу д-р М. Бих, попросивши пароха впр. о. В. Білинського провести молитву. До Президії Зборів запрошено пароха о. В. Білинського, д-ра Е. Гіля — голову Крайового Товариства за патріярхальний устрій УКЦ та інж. В. Рудакевича на секретаря. По відчитанні протоколу з попередніх Загальних Зборів, за уступаючу Управу звітували: д-р М. Бих, проф. І. Рудакевич і дир. А Бук.

Після дискусії над звітами й уділенні абсолюторії уступаючій Управі, предсідник Зборів д-р М. Бих попросив до слова д-ра Е. Гіля, який подав присутнім докладний звіт з поїздки делегатів до Риму, зустрічі і нарад з Верховним Архиєпископом і Кардиналом Кир Йосифом Сліпим.

В склад делегації входили представники: Товариства за патріярхальний устрій УКЦ, священики з Товариства св. Андрея, студенти з Комітету Ад-Гок за помісність УКЦ та Товариства прихильників Укр. Кат. Університету ім. св. Климентія.

Делегація зустрінулась і була спільно на нарадах у Верховного Архиєпископа з делегацією СКВУ під проводом п. Й. Лисогора.

Прелеґент представив чисельно зібраним присутнім критичний стан нашої Церкви в зв'язку з номінацією впр. о. шамбеляна Івана Стаха на єпископа-помічника без згоди Синоду наших Владик та без відома Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа Сліпого.

Поділившись своїми враженнями із зустрічі, д-р Е. Гіль двократно підкреслив слова Їх Блаженства Верховного Архиєпископа і Кардинала Кир Йосифа, що праця, яку почало і проводить Товариство за патріярхальний устрій УКЦеркви є правильна і треба її далі продовжувати.

На пропозицію Номінаційної Комісії в складі панів: інж. Б. Чайківський, І. Хомко, дир. А. Бук — одноголосно вибрано нову Управу Відділу. До Управи Відділу ввійшли: дир. А. Бук — голова, І. Хомко — перший заступник, В. Бакалець — другий заступник і фінансовий референт, Роман Микита — секретар, інж. В. Рудакевич, А. Кучкуда, пані Котляр і пані Карлицька — члени Управи. Контрольна Комісія: д-р М. Бих, інж. Б. Чайківський, проф. І. Рудакевич.

Р. М.

В Австрії переобрано соціяліста Франца Йонаса на президента

Відень. У загальних виборах, які відбулися в минулу неділю 25 квітня ц. р., переобрано на президента 71літнього Франца Йонаса, який за фахом був друкарським складачем, 2,488,372 голосами проти 2.225.368 голосів, які впали на кандидата консервативної Народної партії, амбасадора Австрії в Об'єднаних Націях д-ра Курта Вальдгайма. Цей останній ґратулював особисто Йонасові до його перемоги. Перевибір Йонаса має тому ширше політичне значення, що він виявляє назагал прихильне відношення супроти теперішнього уряду, що його очолює канцлер д-р Бруно Крейскі, також соціял-демократ. Цей останній залежний в парляменті від підтримки збоку шістьох послів так званої Партії Свободи. Можливо, що тепер, рахуючи на прихильні в суспільстві настрої, Крейскі розпише нові парляментарні вибори, щоб осягнути безоглядну більшість. Австрійська соціял-демократія — західнього типу і хоч офіційно дбає за збереження строгої невтральности Австрії, проте насправді орієнтується на західні держави, так само як соціял-демократія в Західній Німеччині.

В Ню Йорку відкрито виставку сучасної графіки мистців з України

Ню Йорк (Б.П.) — В суботу вечером 24 квітня 1971 року тут в галерії Українського Літературно-Мистецького Клюбу відбулося відкриття виставки найновіших графічних творів мистців, що тепер живуть та творять на Україні. Цю виставку влаштовує курінь пластунок „Перші Стежі" з експонатів, зібраних з мистецьких колекцій українців в Америці. Відкриваючи виставку, курінна сеньйорського куреня „Перших Стеж" Христина Певна між іншим підкреслила перед численно зібраною публікою, здебільша з мистців, письменників та діячів української культури: „Для мене ця виставка це ще одне палке та пристрасне свідчення про життєдайну силу нашого народу. Не є тут моїм завданням вказувати глядачеві на поодинокі твори. Прошу лише розглядати їх з відкритим серцем і думкою, а тоді відчуєте, як до вас говоритимуть ці, на перший погляд німі твори. У них знайдете усе те, що турбує сучасну Україну, за що вона бореться і про що мріє.."

На виставці експонуються твори В. Авраменка, М. Андрущенка, Є. Безніска, Г. Гавриленка, М. Глущенка, О. Губарєва, С. Ґебус-Баранецької, Н. Денисової, М. Дерегуса, П. Заливахи, С. Караффи-Корбут, В. Касіяна, І. Катрушенка, С. Коропчака, М. Крислача, Т. Корніня, Ю. Кіянського, М. Куриличa, Голоти-Королевої, Л. Левицького, Ю. Логвина, М. Малишка, А. Мирошниченко, Я. Музики, О. Оброци, І. Остафійчука, А. Ойцуся, М. Павлусенка, Б. Пастуха, В. Патика, І. Пантелюка, В. Перевальського, Л. Перевальської, А. Саратовського, Г. Севрук, В. Селецньова, Б. Сойки, Б. Сороки, О. Фусина, М. Шекери, Т. Яблонської та Г. Якутовича. Разом 126 назв 42 авторів.

На особливу увагу заслуговує надзвичайно цікава збірка екслібрісів з колекції митрополита Мстислава Скрипника з 99 експонатів, що незабаром має вийти окремим виданням. Побіч графічних творів мистців старшої генерації В. Касіяна, М. Дерегуса, Я. Музики, С. Ґебус-Баранецької, Л. Левицького й інших, експонуються твори молодих мистців І. Остафійчука і Б. Сороки, які притягають глядача свіжістю та сучасністю. Полонить глядача творчість Г. Якутовича, широко відомого з його оформлення фільму „Тіні забутих предків". Цікаві своєю вдумливістю гравюри Ю. Логвина, сина відомого Г. Логвина, автора надзвичайної книжки про архітектуру „По Україні".

Виставка ця являється особливою подією і про неї ще буде чимало говоритися. Буде вона відкритою лише три дні: в п'ятницю, суботу і неділю 30-го квітня та 1 і 2-го травня ц.р.

КНИГОЗБІРКА В. ВІТРУКА

В. Перевальський: Ex libris В. Вітрука

УКРАЇНСЬКИЙ ВОДОГРАЙ У РИМІ

Рим. — Перед Собором св. Софії в Римі мистець Г. Мацей виконав, за вказівками Верховного Архиєпископа УКЦеркви Кардинала Йосифа Сліпого, проєкт і будову водограю, в якому вода виливає з невеликої посудини, що її тримають три білі янголи. „Українські Вісті" з Едмонтону з 15 квітня подали, що той водограй вирізьблений у білому мармурі і що він символізує Пречисту св. Трійцю: „Подібного твору покищо немає в світі. Мистець Г. Мацей створив новий твір, гідний щоб стояти при Храмі Божої Мудрости". Вода з посудини спадає в басейн, а під статуєю вирізьблено в мармурі напис: „Прийдіте, людіє, трипостасному Божеству поклонімся і почерпіте воду безсмертія".

СХОДИНИ БОЙКІВ У ЧИКАҐО

Чикаґо. — У березні відбулися сходини уродженців Бойківщини. Доповідав голова Товариства „Бойківщина" і редактор „Літопису Бойківщини" проф. Олександер Бережницький. Т-во „Бойківщина" збирає матеріяли про ту свою вужчу батьківщину й задумує видати відповідний збірник. Головою Комітету для такого видання й праці обрано проф. А. Антоновича. М. Сенчишак передав 100 дол. на цілі Комітету. Присутні оглядали зразки бойківських вишивок та світлин з Бойківщини.

ВІДЗНАЧАТЬ РОКОВИНИ В. СТЕФАНИКА

Едмонтон. — Для вшанування пам'яті письменника-новеліста Василя Стефаника у 100-ліття його народження, в Едмонтоні виступить п. Роман Осташевський з читанням новель Стефаника: „Сини", „Камінний хрест", „Моє слово" та ін. Той вечір відбудеться в залі УНО 9-го травня, під патронатом місцевого Відділу Комітету Українців Канади.

РЕПОРТАЖ ОЛЬГИ СОНЕВИЦЬКОЇ НА ЗБОРАХ „САМОПОМОЧІ"

Ню Йорк. — Наприкінці Звичайних Загальних Зборів нюйоркського Відділу „Самопомочі", які відбудуться в неділю 2 травня ц. р. о год. 2-ій по пол. в домівці Відділу, пані Ольга Соневицька прочитає репортаж „З-під Етни під Везувій". Читання буде ілюстроване прозірками.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 25-го квітня 1971 р. у Ню Йорку, Н. Й., відійшла у Вічність наша Найдорожча

МАТИ, БАБУСЯ і ТЕЩА

сл. п.

МАРІЯ зі СПОЛЬНІЦЬКИХ ТАНАСІЙЧУК

народжена 1888 р. на Буковині.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійної будуть відправлені 27-го і 28-го квітня ц. р. у похоронному заведенні П. Яремії в Ню Йорку, 129 Схід 7-ма вул., о год. 7-ій веч.

ПОХОРОНИ відбудуться в четвер, 29-го квітня 1971 року після Заупокійної Служби Божої в церкві св. Володимира в Ню Йорку, 160 Захід 82-га вул., на цвинтарі Woodlawn на Бронксі, Н. Й.

У глибокому смутку:

дочка НАТАЛІЯ ТАНАСІЙЧУК з чоловіком і дітьми
зять д-р ІВАН НОВОСІВСЬКИЙ з дітьми і внуками

ПОВІДОМЛЯЄМО, ЩО В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

Інж. ЕВГЕНА ПИНДУСА

дня 8-го травня 1971 року

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ

в год. 8-ій рано в Церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ в ДІТРОЙТІ, Міш. (при вул. Connor & McDougall)

Після відправи в Церкві, буде

ПОСВЯЧЕННЯ НАГРОБНОЇ ПЛИТИ

на цвинтарі Mt. Olivett в Дітройті

До участи запрошуємо Товаришів Зброї, Приятелів і Знайомих.

РІДНЯ

В СОРОКОВИНИ ДЕНЬ СМЕРТИ нашого Найдорожчого і Невіджалуваного МУЖА, БАТЬКА, СИНА, ШВАГРА і ВУЯКА

бл. п.

ІНЖ. ВОЛОДИМИРА СТРІЛЕЦЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в АКРОН, Огайо — в Церкві СВ. ДУХА, в суботу, 1-го ТРАВНЯ 1971 р. о год. 8:30 ранку і
в ЧИКАҐО, Ілл. — в Церкві СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ о год. 8-ій ранку

Про участь Приятелів і Знайомих просять

дружина — ЯРОСЛАВА
діти: ХРИСТИНА, ВОЛОДИМИР і ЛІДІЯ
батько — СТЕФАН
Ближча і дальша Родина

Свято Державности в Йонкерсі

Фрагменти з урочистого відзначування роковин 22 Січня в Йонкерсі, Н. Й.

Йонкерс, це четверте зчерги найбільше місто в нюйорськім стейті, де хоч не живе аж дуже багато українців, зате вони можуть сміло гордитися різними досягненнями зорганізованої української громади. Передовими у громадській праці є Організації Українського Визвольного Фронту, котрі вже біля пів року, пишаються своїм модерним Українським Народним Домом. У просторих та вигідних приміщеннях цього дому почалося та значно пожвавилося громадське життя цілої української спільноти.

За ініціятивою ОУВФ, вже біля 220 літ, як Йонкерс щорічно відзначає Свято Державности — 22-го січня не тільки самими внутрішніми академіями, а також зовнішнім святкуванням із участю самого посадника міста Йонкерсу. За ініціятивою місцевого відділу ООЧСУ, створено Святочний Комітет цьогорічного відзначення Січневих Роковин Державности і Соборности й до нього ввійшли представники таких організацій: Л. Футала (голова), і Д. Кодинський, С. Гаврилюк - ООЧСУ; Б. Вітюк (секретар) і П. Кулинич — Пласт; П. Шкафаровський і Д. Мотрук — СУМА; М. Шашкевич і Р. Глушко — Т-во б. вояків УПА; О. Русинко і Христя Шашкевич - ТУСМ та В. Чолій від Церковного Комітету св. Михаїла.

Відзначення Української Державности почалося у четвер 22-го січня о год. 10 рано в посадника Йонкерсу А. Дел Белла, котрий у присутності членів святочного комітету підписав проклямацію з нагоди цього Свята. Дальше святкування відбувалося надворі біля будинку міської управи, де знову наш посадник відчитав святочну проклямацію перед присутніми учасниками представників організацій та членів української громади міста Йонкерсу та Гейстінґу. На цей день, як уже традиційно у нас водиться - посадник міста надає титул почесного посадника, і цього року ним був наш парох церкви св. Михаїла о. шамб. І. Стах.

У дальшій програмі свята були короткі промови та подяка посадникові - голови комітету Л. Футали, отців — І. Стаха та Р. Брили. Після цього, відбулося святочне піднесення українського прапору, що маяв цілий день біля американського, коло ратуша міста Йонкерсу. Свято почалось американським гимном, а закінчилося українським, котрий присутні співали під час піднесення українського прапору. Хоч це був робочий день, але як і кожного року, зібралось біля 300 українців. Тут належиться окреме признання - директорці української порохіяльної школи, св. Михаїла — сестрі Григорії, котра не зважаючи на її стан здоров'я, брала не тільки сама участь, але ще привела дві кляси дітей.

Про перебіг нашого свята позитивно писала місцева американська газета „Геролд Стейтсмен" підкреслюючи, що українці щорічно святкують Проголошення Української Державности, вивішують прапор вільних українців та помістила світлину посадника міста з дівчиною в українськім народнім строю - сумівкою Олею Шкафаровською.

Наш комітет також подбав, щоб на цей день радіовисильня околиці Вестчестеру, передавала щогодинний коментар з новинками про відзначення 22-го січня українцями у цілому вільному світі. Цей коментар був переданий керівникам радіо, тусмівкою Христею Шашкевич.

Після цього зовнішнього святкування, для ширшої української громади, відбулася Святочна Академія у неділю 24-го січня в новому Українському Народному Домі, при 301 Палісейд евню. При численній участі громадянства Йонкерсу почалася друга частина свята-Академія, американським гимном, що його відспівала З. Л. Бундзяк. Мабуть, найбільш приємним враженням на цьому святі був Апель Молоді, коли біля 200 дітей в уніформах СУМА і Пласту, із своїми прапорами уставилися рядами, по боках публіки аж до сцени. На команду виступили сумівець і пластун із смолоскипами, що їх запалили учасники Визвольних Змагань: І. Дрибник, д-р В. Паславський та М. Варчак. Ці смолоскипи юнаки положили на сцені під тризубом, що створило символічний вогонь на честь упавших героїв боротьби за українську державу. Опісля ці ж юнаки відчитали 4-ий Універсал. Після цього слідувало коротке слово почесного посадника о. прал. І. Стаха, а святочну доповідь виголосив член ГУ СУМА мгр Е. Гановський. Після промови дві пісні відспівала З. Л. Бундзяк під акомпаньямент піяна В. Гентиша. Тепер слідували виступи молоді і черговий був монтаж „Як забути?" виконаний групою старшого юнацтва СУМА, що його підготовила О. Футала. По сумівцях виступала численна пластова група, в якій дівчата гарно презентувалися у своїх вишиваних кожушках. У програмі їхнього виступу були: пісня „Ми йдем вперед"; мелодеклямація „53 літ" — рецитувала Л. Кулинич; фортепіянове сольо - відіграв З. Сохан; пісня „Далека Ти, та близька нам" і пісня „Молитва за Україну", де найменші пластуни держали під час пісні великі літери що творило назву цієї пісні. Пластову програму підготовила Л. Сохан. На закінчення академії, був виступ недавно створеного мішаного хору „Діброва", котрим диригує О. Кокодинська. Хоч цей хор щойно існує біля двох місяців, та вже добре вив'язався у виспіванні трьох пісень: „Вкраїно Мати", „Гей ви стрільці січові" та „Шумить гуде дібровонька", за що їх присутні нагородили щирими оплесками. Академію закінчено українським національним гимном.

Це свято було нашим черговим, спільним громадським досягненням а також мало невеликий фінансовий осяг, і чистий дохід із академії розділено на: ЗУДАК, Дар Воєнному Інвалідові та на розбудову хору „Діброва". В. Гентиш подарував свій гонорар піяніста, на наш Український Народний Дім.

За словами почесного посадника о. І. Стаха — ми не сміємо забувати мільйони жертв героїв за нашу велику ідею Вільної України і мусимо тут на чужині спільною працею допомогти нашому народові.

Д. Мотрук

СУА підготовляє проведення „Українських дошкільних днів"

Філядельфія. — Осередок Дошкілля ЗСА, головою якого є мгр Ірина Пеленська, з метою наладнання тісної співпраці з учительством і працівниками дошкілля та створення Організації Учителів і Діячів Дошкільного Виховання, запляцував на жовтень ц. р. провести у Філядельфії в домі СУА „Українські дошкільні дні". Осередок Дошкілля ЗСА співпрацює для найбільш успішного проведення такої зустрічі, із Об'єднанням Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, та з фірмою „Освіта" у Філядельфії, що випускає для садочків і ясел та дітей дошкільного віку українські гри-складанки. Під час зустрічі відбудеться виставка видань ОПЛДМ ім. Л. Глібова і продукції фірми „Освіта", будуть проведені покази зайнять у місцевих Дитячих світличках і Конференція після показів, Загальні Збори Осередку Дошкілля ЗСА та ін. Під час зустрічі будуть показані прозірки на тему „Абетка історії України", праці мистця Ярослава Паладія. „Українські Дошкільні Дні" відбудуться 29, 30 і 31 жовтня 1971 р. Зацікавлених цими справами прохається писати заздалегідь, також надсилати пропозиції, проєкти і запити на адресу Осипа Грабовенська, 5018 Н. 11 Ст. Філядельфія, Па. 19141. Секретарем Осередку Дошкілля ЗСА є п-і Осипа Грабовенська, а заступниками голови мгр І. Пеленської — пані мгр Олена Климишин, мгр Мотря Богатюк і мгр Оксана Ґенґало. Про підготову зустрічі повідомлено в бюлетені Шкільної Ради УККА „Рідна Школа", в числі з квітня ц. р.

В американському банку в Нюарку відбувається українська виставка

Нюарк. (К. К.) — Дня 29-го березня ц. р. звернулися з Банку Броад Національ, який знаходиться в найбільше рухливому місці Нюарку при 11 Коммерсе Ст., до бувшої довголітньої голови місцевого відділу СУА пані Анни Настюк з проханням, щоб віднайшла українську жіночу організацію, яка зайнялася б декорацією вікна в їхньому банку в українському стилі. Це перший випадок в Нюарку, що американський банк звернувся до української організації з такою пропозицією. В порозумінні з головою Окружної Ради СУА в Нюарку п. Іриною Кіндрачук, пані Омелія Цяпка, Катерина Кузьма, Фльорентина Дорошенко і Пелагія Кучкуда вибралися до банку, щоби оглянути місце запляновано виставки. Познайомилися з президентом банку п. Робертом А. Велсом, який показав паням вікно для виставки, заявляючи, що банк зачав цього року вперше запрошувати етнічні групи декорувати вікна під час святочних сезонів, починаючи від українців.

В умовлений час пані прийшли з експонатами, власністю пань Кузьми і Цяпки, як — писанками, вишивками, керамікою, базьками і двома пасками роботи пані Цяпки, одну паску подарували президентові банку, який виявив нескрите захоплення експонатами, заявляючи, що український народ є дуже здібний і працьовитий. Попросив рівнож, щоби пані передали святочні побажання жінкам, згуртованим в українській організації.

Під час декорування виставки, американці подивляли виставлені речі, завдаючи паням питання. З цього виходить, що рокові свята Різдво - Великдень є найбільш пригожі для познайомлення американської публіки з українською культурою і народним мистецтвом, що викликають подив і захоплення. Виставка триватиме до кінця квітня ц. р.

Перший Загальний З'їзд Підгаєчан

Клівленд, О. (О. М.) Запляновааий Підготовчим Комітетом перший загальний З'їзд підгаєчан наближається до своєї реалізації. Пороблені всі заходи, щоб участь у З'їзді взяло якнайбільше земляків з усіх країн їхнього поселення. Запрошено підгаєчан - українців з різних країн світу, навіть з далекої Австралії.

У З'їзді візьмуть участь три генерації земляків: Стара еміграція, післявоєнна і ці, які підгаєччини ніколи не бачили, але через своїх батьків належать до родини підгаєчан. Для успішної реалізації З'їзду Головний Підготовчий Комітет та поодинокі місцеві Комітети наполегливо дальше працюють і для прилюдної інформації подають на сторінках української преси повідомлення - комунікат:

КОМУНІКАТ

Головного Підготовчого Комітету Першого З'їзду Підгаєчан

Шановні і Дорогі
Земляки!

Наші довголітні задуми вже скоро здійсняться! 29-30-го травня 1971 р. в місті Торонто, Канада, відбудеться Перший Загальний З'їзд Підгаєчан! Ця важлива подія у житті зорганізованих підгаєчан буде перевірочним етапом що вкаже нам, чи ми на правильному шляху до здійснення тих постанов, які ми прирікали виконати покидаючи рідні пороги, дорогу Підгаєччину.

Перший Загальний З'їзд підгаєчан покличе до життя і дії Головний Комітет підгаєчан, унапрямить його працю та вирішить важливіші питання пов'язані з виданням історично-мемуарного збірника „Підгаєччина". До участи у З'їзді запрошуємо всіх підгаєчан-українців поселених у різних країнах вільного світу! — Повноправним учасником З'їзду — є кожний підгаєчанин (-анка). Треба тільки переслати реєстраційний листок (зголошення) висланий всім підгаєчанам, адреси яких має наша канцелярія.

Загальна програма З'їзду в запрошеннях, деталі будуть подані на місці. Побіч ділових нарад, концерту, бенкету та „Підгаєцьких Вечерниць", буде влаштована образотворча виставка картин наших мистців-малярів, а також виставка мистецької творчости підгаєчан: різьби, скульптури, кераміки, писанок, вишивки і т. п. Зголошення експонатів та по інформації звертатися на адресу Головного підготовчого Комітету в Дітройті. Реєстраційний листок (зголошення участи у З'їзді) треба переслати не пізніше, як 10-го травня 1971 р. на адресу: Holownyj Komitet Pidhajechan (Fin. Komisija), 6493 Asbury Park, Detroit, Mich. 48228, U.S.A.

Підгаєчани, які з незалежних від нас причин, не одержали запрошення на З'їзд, повинні звернутися на повище подану адресу.

Хай Перший Загальний З'їзд буде виявом волі і голосом усіх підгаєчан!

Президія Головного
Підготовчого Комітету:

інж. Василь Колодчин — голова. Д-р Осип Бойко — містоголова. Д-р Зеновій Стельмах — секретар.
Василь Папіж — орг. реф.
Дмитро Сулима — скарбник
Омелян Макогін — рефер. інформ. і преси.

Дітройт, 9-го квітня 1971 р.

ОБМІНЯЛИСЬ ЄВШАН-ЗІЛЛЯМ...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

час для служінню мистецтву рідної України!

Ці почування признання і вдячности Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької в Ню Йорку висловила від імени всіх приявних мгр Марія Логаза — голова Ювілейного комітету наприкінці вистави. Передаючи китицю квітів керівникові ансамблю, вона підкреслила велике значення цієї студії для збереження національної свідомости й єдности серед української еміграції, особливо ж її молоді; при цьому передала теж нашим нюйоркцям і милий дарунок — деревορит з мітології України, який за кілька днів перед виставою прийшов з Рідної Землі. І так українці з Ню Йорку обмінялись з українцями в Сиракюзах „євшан — зіллям" з України!

Нюйоркці принесли нам чарівні пахощі української природи й духові скарби українського народу в „Лісовій пісні". А українці зі Сиракюз із подвійною вдячністю передали нюйоркським українцям „скрижалі" нинішньої України, хоч і розп'ятої як Прометей, але завжди живої і діючої (м. ін. батьки творця того деревориту вже понад 20 років караються по совєтських тюрмах і таборах.

На закінчення ще кілька приміток:

Щире спасибі всім батькам молодих артистів (кілька з них приїздили були і до Сиракюз) та всім добродіям, що піклуються тією студією. Дай Боже, щоб вона розвинулась у справжній український театр. Українські центральні установи поодинокі товариства та меценати повинні живіше зацікавитись Студією Мистецького Слова Л. Крушельницької, Балетною школою Роми Прийми-Богачевської і всіма іншими молодечими установами, як Пласт, СУМА, ОДУМ, визначаючи щорічні нагороди-премії за їх ідейну і велику працю не тільки для української культури, але і для збереження нашої молоді від національної та моральної смерти... Бо зважмо тільки на наступні числа: на приблизно 100.000 української молоді в ЗСА ми маємо всього 10.000 у своїй опіці! А де ж решта — 90.000? Було б її принаймні 50% при нас, якби ми гроші й енергію, витрачені на бенкети, ювілеї, академії, конвенції, зужили на виховання молоді і плекання української культури.

Досі Студія Мистецького Слова дала приблизно 14-15 вистав „Лісової пісні". Є ще багато наших громад, які не бачили цієї чудової вистави. Чому ж і їм не спровадити в своє місто цього направду гарного ансамблю?! Та ж то не тільки найкраще вшанування Лесі Українки в її світле сторіччя, але водночас і велика духова насолода та „євшан - зілля" для всієї української громади в даному місті з його околицею.

Ювілейний рік має ще вісім місяців. По гарячому літі прийде довга осінь. Варто б уже тепер з весною поробити всі приготування, тобто порозумітись із дирекцією Студії Мистецького Слова і простудіювати творчість Лесі Українки, особливо „Лісову пісню", бо без цього не буде ні належного розуміння драми, ні морального успіху.

Українці Сиракюз уже двома добрами імпрезами вшанували пам'ять Великої Поетеси. Залишається тепер ці святкування закріпити практичними висновками: зорганізувати на осінь кілька солідних літературних рефератів про творчість Лесі Українки; поширити її твори в громаді, а також монументальну книгу — її життєпис, яку недавно видала ВУАН в Ню Йорку. Ну й в житті поступати так, як нас учить Леся Українка. В Ювілейні Шевченківські роки українці Сиракюз придбали понад тисячу томів творів Т. Шевченка. Чому ж „на сторожі коло нас" не поставити б і „слово" Великої Доньки України?

Чистий прибуток з рецензованої вистави в сумі 300 дол. Ювілейний комітет Сиракюз переслав на Гарвардську Катедру Українознавства.

Купуйте в підприємствах, які оголошуються в „Свободі"!

„ПАТТОН" — НАЙКРАЩИЙ ФІЛЬМ У РОЦІ

Голлівуд. На 43-ій з черги щорічній церемонії роздачі нагород Академією Фільмового Мистецтва, яка відбулася в минулий четвер 15 квітня ц. р., за найкращий фільм визнано „Паттон" і за найкращого актора — Джорджа Скатта, який грав титулову ролю в тому фільмі. Символічну статуетку „Оскара", як найкраща акторка отримала англійка Гленда Джексон за свою гру у фільмі „Закохані жінки". За найкращих „допоміжних акторів" визнано ветеранку американської сцени Глен Гаєс за її невеличку ролю у фільмі „Летовище" та Джана Міллса за ролю у фільмі „Донька Раєна". Як щороку, церемонія роздачі „Оскарів" передавано через телевізію, — як на іронію, бо телевізія стала головною причиною великої кризи у фільмовому промислі й мистецтві.

ТАРЗАН, Ч. 6547. Вава бачить свого сина Мамбо

CHIEF WAWA TENSELY AWAITS THE APPROACH OF HIS HOODLUM SON, MAMBO.
THIS IS A SAVAGE THING WE'RE ABOUT TO WITNESS, TARZAN! A SON KILLING HIS FATHER... OR A FATHER KILLING HIS SON!
HURRY, MAMBO, MY SON! BIG SICKNESS COMES TO ME, YOUR OLD FATHER! HURRY!

Вождь Вава в напруженні очікує, як наближується його злочинний син Мамбо. | Це страхітлива справа, свідками якої будемо незабаром, Тарзане! | Як син убиває свого батька, або батько вбиває свого сина... Поспішай, Мамбо, мій сину! Велика слабість находить на мене, твого старого батька. Поспішай!